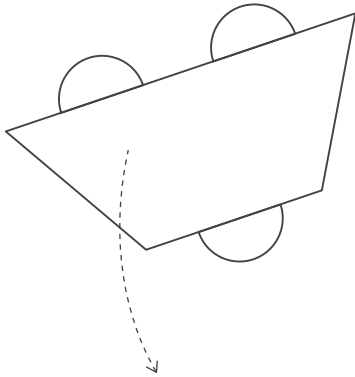

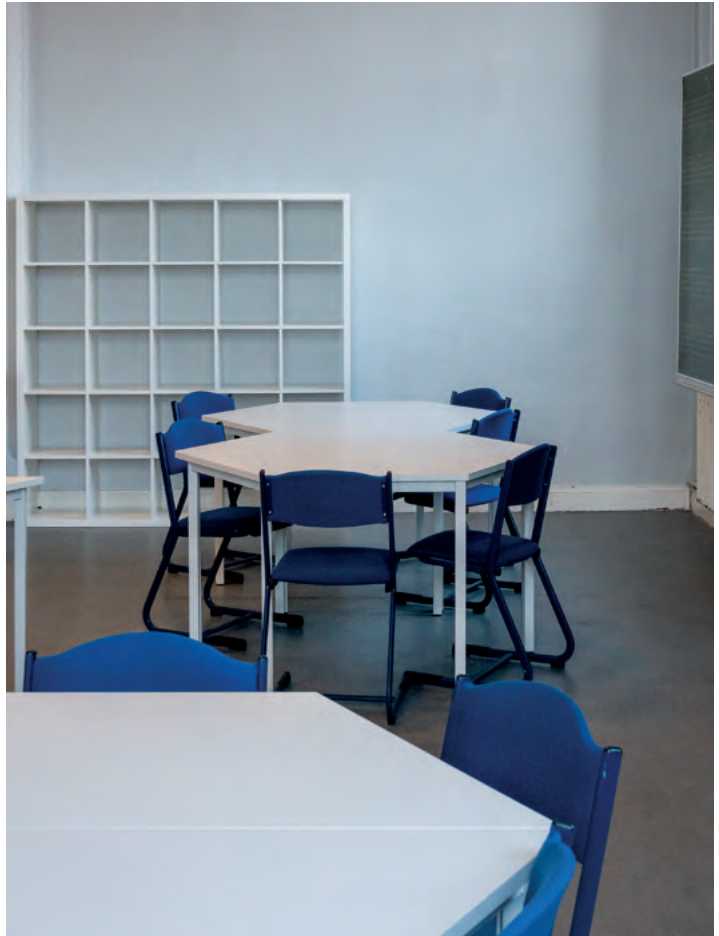
Aan de slag met de Trapeziumtafels

De Trapeziumtafels laten zich graag verplaatsen. Blader verder en ontdek de mogelijkheden.

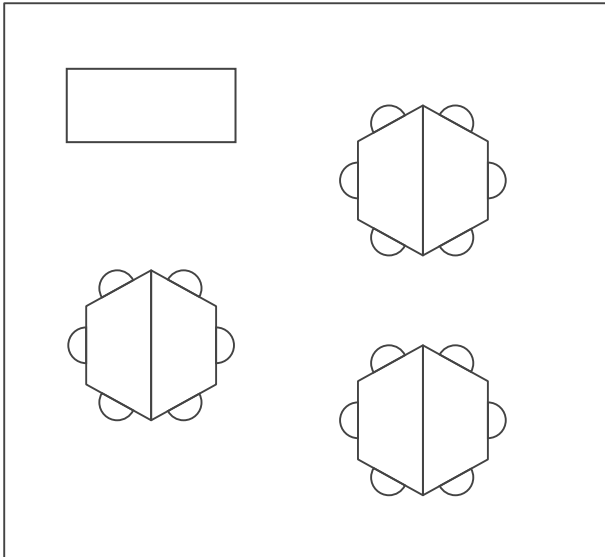

- ▶ **Maak creatieve opstellingen met het accent op activerende werkvormen.**

01

EILANDEN

MOGELIJKE WERKVORMEN

► Brainstorm

Er wordt gewerkt vanuit een probleemstelling. Per groep noteert één student in kernwoorden de reacties, ideeën, meningen van zijn groep. De groep stelt de beste oplossing voor aan de klas. De diverse ideeën worden klassikaal gegroepeerd in een overzichtelijk schema.

► Practicum

Laat de studenten in groep een praktische activiteit uitvoeren.

► Complementair groepswork

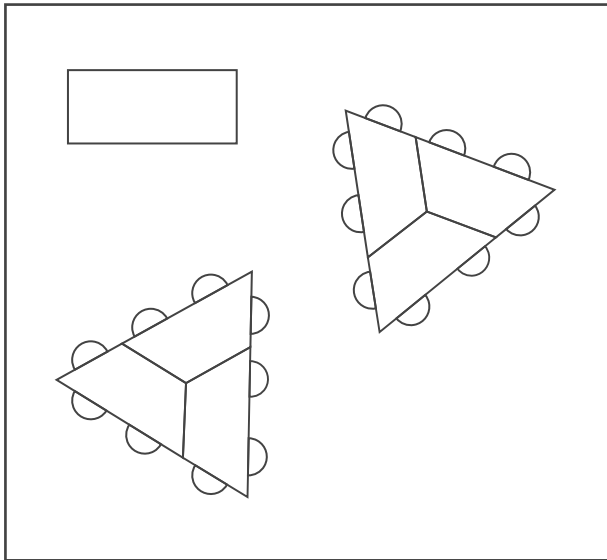
Eén onderwerp wordt in meerdere subthema's verdeeld. De verschillende groepjes krijgen deeltaken die elkaar aanvullen.

► Probleemgestuurd leren

De studenten worden ingedeeld in kleine groepen van vier tot zes personen. Ze krijgen een probleem of een casus en moeten deze bespreken en analyseren onder leiding van de leerkracht. Tijdens die probleemanalyse ervaren de studenten wat zij al of nog niet weten en rijzen er vragen. Die vragen vormen het uitgangspunt om leerdoelen te formuleren. Vervolgens werkt elke student individueel aan de verdere uitdieping van het probleem door het lezen van artikels, publicaties, enz. Daarna komt de groep terug samen en rapporteren de studenten aan elkaar wat ze bestudeerd hebben. Tijdens dit gesprek gaat de leerkracht na of het probleem nu beter wordt begrepen.

02

DRIEHOEK

MOGELIJKE WERKVORMEN

► Groepswerk in grote groepen

Verdeel de klas in grotere groepen en laat hen samenwerken aan een groot project of groepswerk.

► Brainstorm

Er wordt gewerkt vanuit een probleemstelling. Per groep noteert één student in kernwoorden de reacties, ideeën, meningen van zijn groep. De groep stelt de beste oplossing voor aan de klas. De diverse ideeën worden klassikaal gegroepeerd in een overzichtelijk schema.

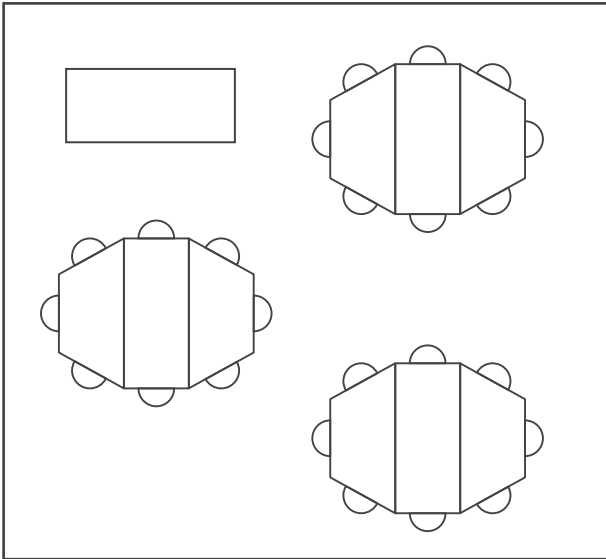
► Expertgroepjes

Verdeel de klasgroep eerst in groepjes. Splits een complexe opdracht op in deelopdrachten. Elk individueel lid per groep krijgt een eigen deelopdracht die hij beantwoordt. Hij is nu expert van dat deel van de opdracht binnen de groep.

Uit alle groepen gaan de experts van dezelfde deelvraag eerst bij elkaar zitten en komen gezamenlijk tot een uitkomst. Daarna gaan ze weer naar hun eigen groep waar ze hun kennis presenteren aan de groepsleden. Hierna is de hele groep expert geworden voor de gehele opdracht. De leerkracht controleert door willekeurige leden van verschillende groepen vragen te stellen.

03

DE BIJ

MOGELIJKE WERKVORMEN

► Groepswerk in grote groepen

Verdeel de klas in grotere groepen en laat hen samenwerken aan een groot project of groepswerk.

► Hoekenwerk

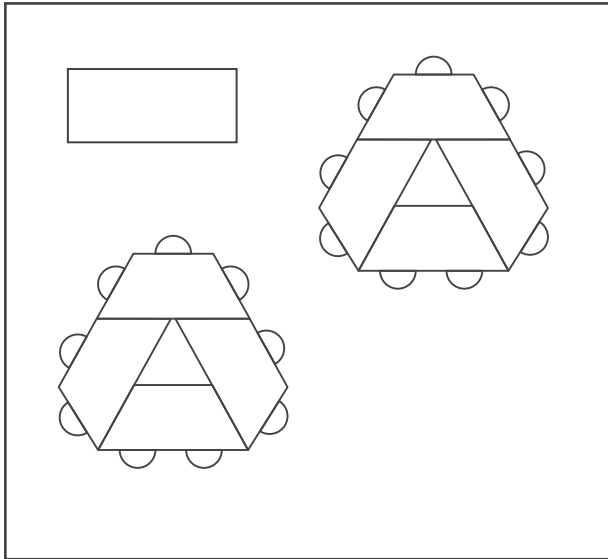
Bouw de klas om tot een aantal plaatsen (hoeken) waar de studenten gedurende één of meer lestijden zelfstandig, individueel of in groepjes kunnen werken. In elke hoek is er een ander aanbod van opdrachten en activiteiten.

► Driehoekendiscussie

De tafels worden opgesplitst in drie hoeken: pro, contra en 'ik weet het nog niet'. De leerkracht noteert een stelling op het bord. De studenten nemen een standpunt in en gaan in één van de hoeken staan. Ze bedenken argumenten voor hun standpunt. Tijdens deze fase mogen ze nog van hoek wisselen. Daarna volgt er een korte klassikale discussie over de stelling aan de hand van de argumenten van de studenten.

04

GOOGLE DRIVE

MOGELIJKE WERKVORMEN

► Groepswerk in grote groepen

Verdeel de klas in grotere groepen en laat hen samenwerken aan een groot project of groepswerk.

► Brainstorm

Er wordt gewerkt vanuit een probleemstelling. Per groep noteert één student in kernwoorden de reacties, ideeën, meningen van zijn groep. De groep stelt de beste oplossing voor aan de klas. De diverse ideeën worden klassikaal gegroepeerd in een overzichtelijk schema.

► Expertgroepjes

Verdeel de klasgroep eerst in groepjes. Splits een complexe opdracht op in deelopdrachten. Elk individueel lid per groep krijgt een eigen deelopdracht die hij beantwoordt. Hij is nu expert van dat deel van de opdracht binnen de groep.

Uit alle groepen gaan de experts van dezelfde deelvraag eerst bij elkaar zitten en komen gezamenlijk tot een uitkomst. Daarna gaan ze weer naar hun eigen groep waar ze hun kennis presenteren aan de groepsleden. Hierna is de hele groep expert geworden voor de gehele opdracht. De leerkracht controleert door willekeurige leden van verschillende groepen vragen te stellen.

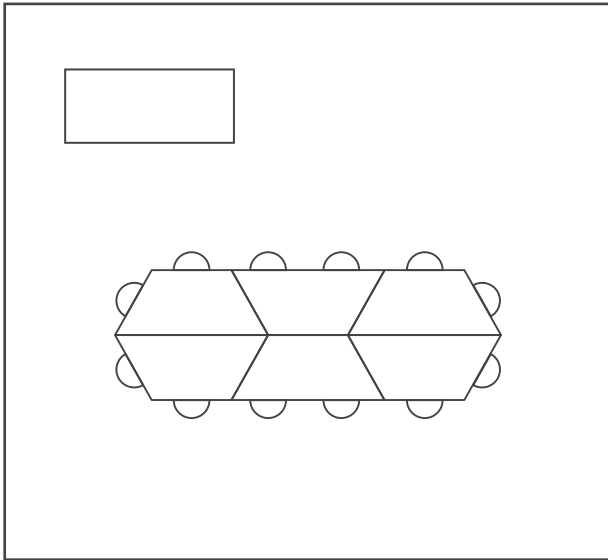

- ▶ **Moedig studenten aan om hun tafels te verplaatsen tot werkeilanden voor subgroepen of groepswork.**

05

DE PIJL

MOGELIJKE WERKVORMEN

► Denken - delen - uitwisselen

Je stelt een vraag die de voorkennis activeert. De studenten krijgen één minuut de tijd om deze vraag te beantwoorden en het antwoord te noteren. De studenten lichtten dan om de beurt hun oplossing toe aan hun buurman. Daarna bespreken ze eventuele verschillen in antwoord.

► Klasgesprek

Laat de studenten een klassikaal gesprek voeren over een bepaald onderwerp. De studenten communiceren rechteerks met elkaar. Als leerkracht blijf je op de achtergrond, maar kan je wel helpen bij het vormen van besluiten, enz.

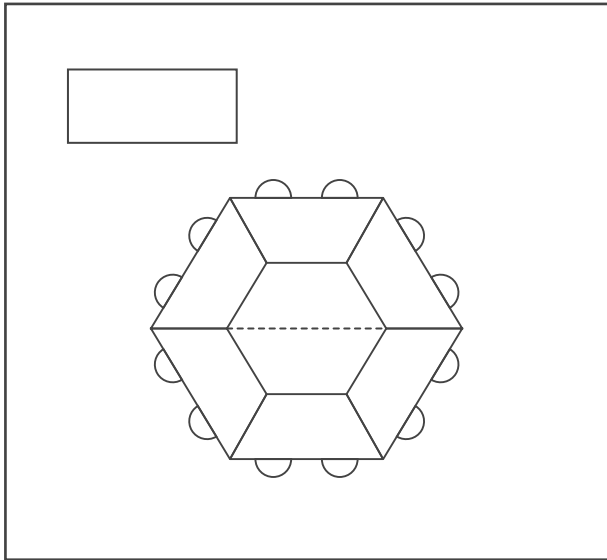
► Groepsdiscussie

Laat de klasgroep een discussie voeren om een probleem op te lossen, besluiten te formuleren, enz.

06

OPEN/GESLOTEN ZESHOEK

MOGELIJKE WERKVORMEN

► Lege stoel discussie

Plaats een aantal tafels in een zeshoek. Een aantal studenten gaan zitten, één stoel blijft leeg. Rond de tafels zit of staat de rest van de klas. De studenten in de zeshoek discussiëren over een stelling. De studenten buiten de zeshoek kunnen inspringen door op de lege stoel te gaan zitten op het moment dat ze een bijdrage willen leveren. Op hetzelfde moment moet een student binnen de zeshoek een stoel vrijmaken door buiten de zeshoek plaats te nemen. Dit gaat door totdat elke student een beurt heeft gehad.

► Brainstorm

Er wordt gewerkt vanuit een probleemstelling. Eén student noteert in kernwoorden de reacties, ideeën, meningen van zijn groep. De groep stelt de beste oplossing voor aan de klas. De diverse ideeën worden klassikaal gegroepeerd in een overzichtelijk schema.

► Groepsdiscussie

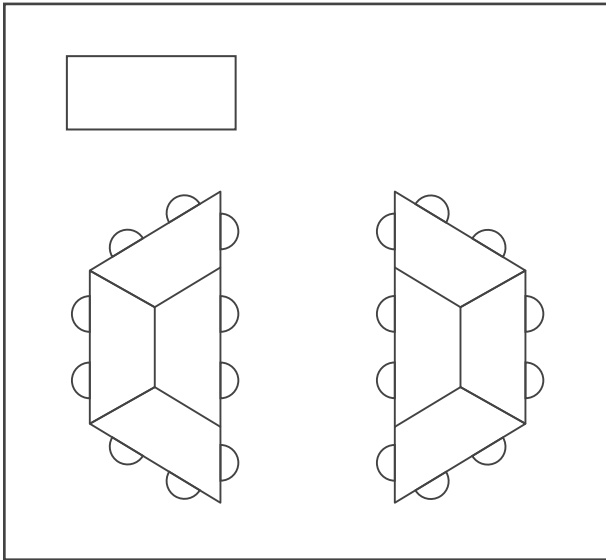
Laat de klasgroep een discussie voeren om een probleem op te lossen, besluiten te formuleren, enz.

► Denken - delen - uitwisselen

Je stelt een vraag die de voorkennis activeert. De studenten krijgen één minuut de tijd om deze vraag te beantwoorden en het antwoord te noteren. De studenten lichten dan om de beurt hun oplossing toe aan hun buurman. Daarna bespreken ze eventuele verschillen in antwoord.

07

TRAPEZIUM

MOGELIJKE WERKVORMEN

► Probleemgestuurd leren

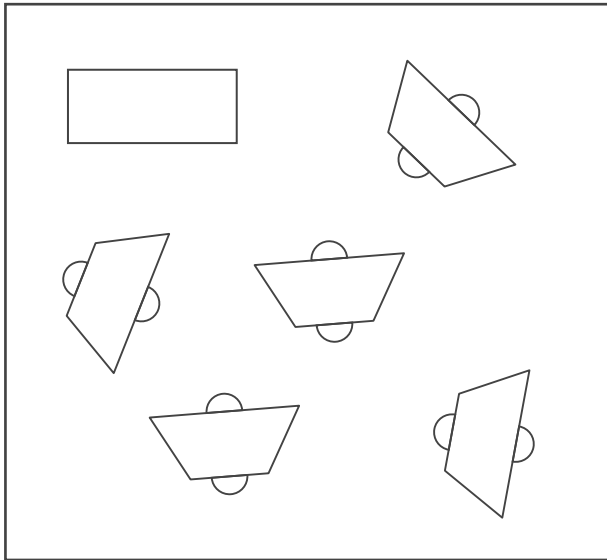
De studenten worden ingedeeld in groepen van zes tot tien. Ze krijgen een probleem of een casus en moeten deze bespreken en analyseren onder leiding van de leerkracht. Tijdens die probleem-analyse ervaren de studenten wat zij al of nog niet weten en rijzen er vragen. Die vragen vormen het uitgangspunt om leerdoelen te formuleren. Vervolgens werkt elke student individueel aan de verdere uitdieping van het probleem door het lezen van artikels, publicaties, enz. Daarna komt de groep terug samen en rapporteren de studenten aan elkaar wat ze bestudeerd hebben. Tijdens dit gesprek gaat de leerkracht na of het probleem nu beter wordt begrepen.

► Lagerhuisdebat

Plaats de tafels in twee trapezijs tegenover elkaar. Na het voorlezen van een stelling, vraag je de studenten die vóór zijn om aan één kant te zitten; tegenstanders aan de andere kant. Wie het woord wil, staat op. Maar spreken mag pas als de debatleider (de leerkracht of een andere student) het woord geeft. Probeer ook eens een overloopdebat. Tijdens het debat mogen studenten van mening veranderen. Als ze b.v.b. een argument horen van de andere kant dat ze overtuigend vinden. Of als ze juist afgestoten worden door argumenten van hun medestanders.

08

WILLEKEURIG

MOGELIJKE WERKVORMEN

▶ Begeleid zelfstandig leren

Laat studenten op zelfstandige wijze en op eigen tempo een stuk leerstof verwerken of inoefenen. De leerkracht treedt op als coach en staat in voor de begeleiding van de leerling.

▶ 3-stappen interview

De studenten vormen duo's. Student A interviewt student B over een vraag en student B interviewt student A. Daarna schuiven ze de tafels bijeen in groepen van vier. De studenten vertellen één voor één wat voor hen de uitkomsten van het interview waren. A vertelt wat B heeft gezegd enz. Daarna vindt een kort klasgesprek plaats.

▶ Check-in duo's

Studenten vergelijken in duo's hun eigen antwoorden met die van een andere student. Bij onderling verschillende antwoorden, wordt er gezocht naar wat het juiste antwoord moet zijn.

▶ Mentor & pupil

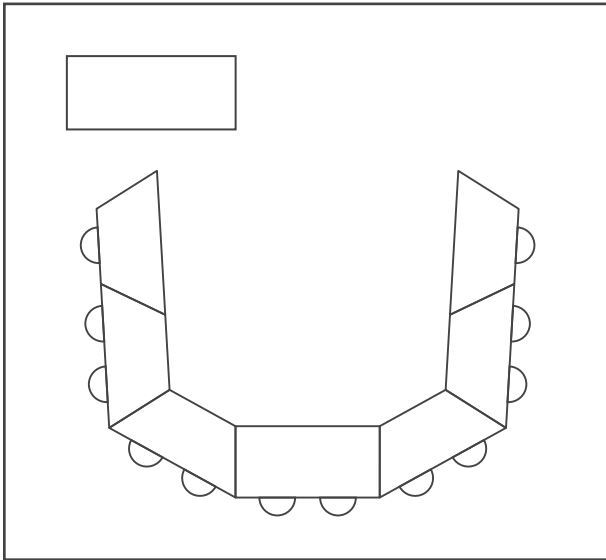
De 'pupil' krijgt een doe-opdracht of oefening. De andere student ('mentor') krijgt de opdracht om de pupil te observeren en raad te geven zodat die zijn doe-opdracht of oefening (beter) kan uitvoeren.

- ▶ **Creëer een klasomgeving waarin de mix van zitten, staan en bewegen wordt gestimuleerd.**

09

U-VORM

MOGELIJKE WERKVORMEN

► Groepsdiscussie

Laat de klasgroep een discussie voeren om een probleem op te lossen, besluiten te formuleren, enz.

► Presentatie

Plaats de tafels in deze opstelling wanneer studenten presentaties moeten geven. Door de gebogen rijen wordt hun volle aandacht gericht op degene die voorraan in de klas staat.

► Onderwijsleergesprek

Dankzij deze opstelling kunnen studenten ook makkelijker deelnemen aan een onderwijsleergesprek waarbij de leerkracht de studenten stapsgewijs tot inzicht brengt via vraag en antwoord.

► Rollenspel

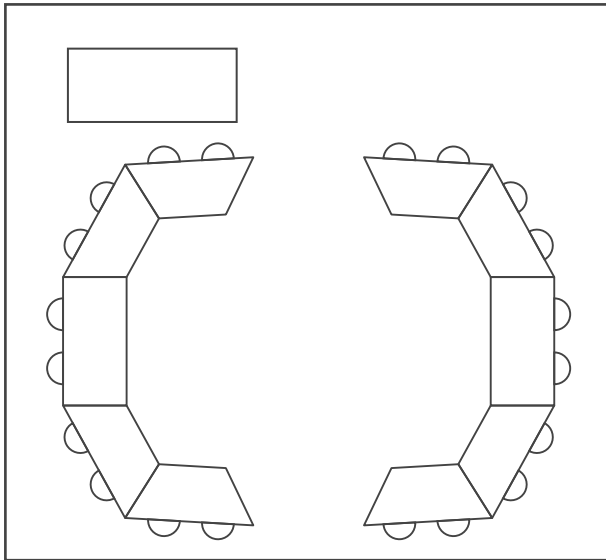
Laat de studenten een rollenspel opvoeren aan de hand van een probleemstelling of casus. De spelers spelen hun rol voorraan en de rest van de klas observeert. Bespreek dit nadien klassikaal: Is er een goede oplossing uit de bus gekomen? Waarom wel/niet?

► Stellingendebat

Schrijf enkele stellingen op het bord. Elke student kiest een paar stellingen en noteert op een blad argumenten pro en contra. Tijdens het debat komen de de stellingen en de argumenten aan bod. Als leerkracht ben je moderator en noteer je de belangrijkste argumenten op het bord.

10

DUBBELE U-VORM

TIP:

Laat tussen de twee U-vormen een doorgang.
Zo kan je vlot ondersteunen indien nodig.

MOGELIJKE WERKVORMEN

► Lagerhuisdebat

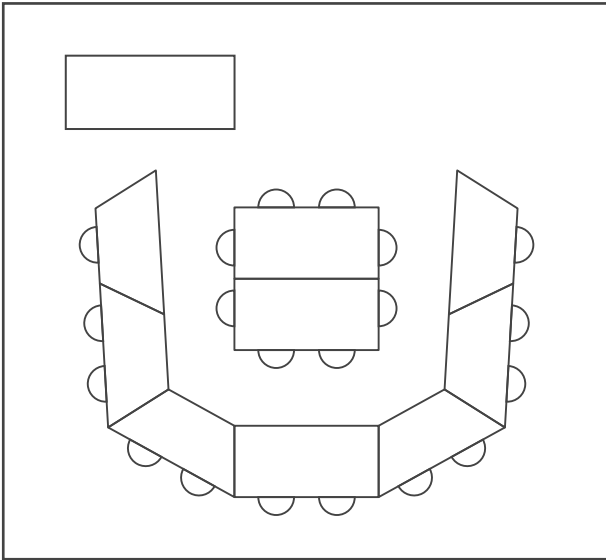
Plaats de tafels in twee U-vormen tegenover elkaar. Na het voorlezen van een stelling, vraag je de studenten die vóór zijn om aan één kant te zitten; tegenstanders aan de andere kant. Wie het woord wil, staat op. Maar spreken mag pas als de debatleider (de leerkracht of een andere student) het woord geeft. Probeer ook eens een overloopdebat. Tijdens het debat mogen studenten van mening veranderen. Als ze b.v.b. een argument horen van de andere kant dat ze overtuigend vinden. Of als ze juist afgestoten worden door argumenten van hun medestanders.

► Parallele co-teaching

Plaats de tafels in twee U-vormen. Verdeel de klas in twee groepen. Jij geeft les aan één groep en je co-teacher geeft dezelfde les aan de andere groep.

► Spelvormen (quiz, wedstrijd, ...)

Verdeel de klasgroep in twee groepen en laat hen het tegen elkaar openem in een quiz, wedstrijd of andere spelvorm. Hou de scores bij op het bord.

MOGELIJKE WERKVORMEN

► Differentiatie

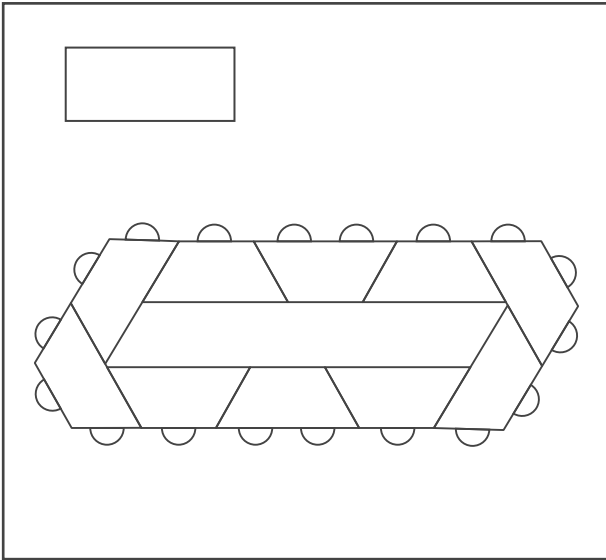
Aan de buitenste U-vorm plaats je de studenten die al meteen aan de slag kunnen na een gegeven instructie. In de binnenste groep zitten de studenten die extra uitleg nodig hebben. Door deze opstelling maak je makkelijker contact met iedere student.

► Onderzoekende demonstratie

Laat de studenten plaatsnemen in de buitense U-vorm. De middelste tafels gebruik je om een demonstratie te geven. Je toont eerst de handeling voor. Vervolgens analyseer je de handelingen samen met de studenten in een onderwijsleer-gesprek. Daarna doen de studenten de handeling na en kunnen ze dit zelfstandig inoefenen.

12

OVAAL

MOGELIJKE WERKVORMEN

► Denken - delen - uitwisselen

Je stelt een vraag die de voorkennis activeert. De studenten krijgen één minuut de tijd om deze vraag te beantwoorden en het antwoord te noteren. De studenten lichten dan om de beurt hun oplossing toe aan hun buurman. Daarna bespreken ze eventuele verschillen in antwoord.

► Klasgesprek

Laat de studenten een klassikaal gesprek voeren over een bepaald onderwerp. De studenten communiceren rechtevreeks met elkaar. Als leerkracht blijf je op de achtergrond, maar kan je wel helpen bij het vormen van besluiten, enz.

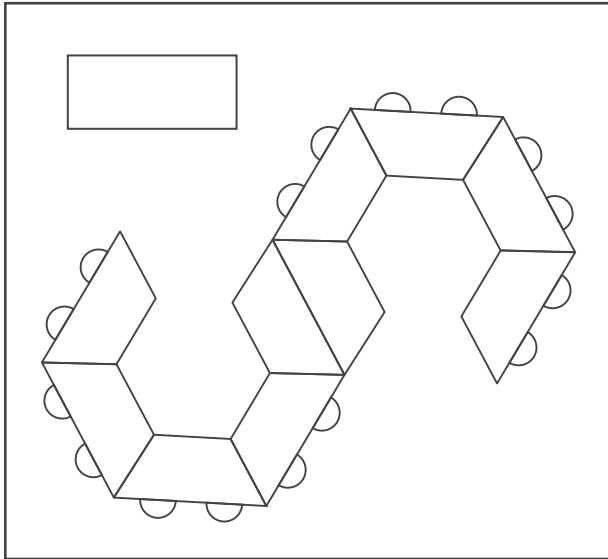
► Groepsdiscussie

Laat de klasgroep een discussie voeren om een probleem op te lossen, besluiten te formuleren, enz.

13

S-VORM

MOGELIJKE WERKVORMEN

► Piramidediscussie

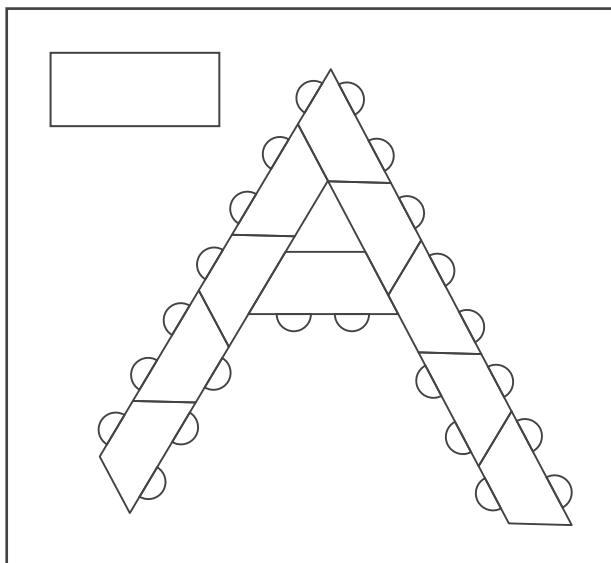
Verdeel de klas in twee groepen. De studenten in elke groep discussiëren eerst in tweetallen. Na enkele minuten fusioneren ze tot viertallen en bespreken ze hun ingebrachte ideeën. Daarna komen ze samen tot 8 en doen ze hetzelfde. Vervolgens vormen ze één definitief besluit per groep. Deze besluiten worden ten slotte klassikaal besproken.

► Praatgroepjes

Verdeel de klas in groepen van zes tot acht personen. Elke groep formuleert vragen n.a.v. het lesonderwerp dat aan bod kwam. Na de afgesproken tijd worden de vragen aan de andere groep doorgegeven. Deze kan verduidelijking vragen en erover discussiëren. Na bepaalde tijd worden de vragen opnieuw doorgegeven aan een andere groep.

14

A-VORM

MOGELIJKE WERKVORMEN

► Doceren

Plaats de tafels in deze traditionele opstelling wanneer je als leerkracht een uiteenzetting geeft terwijl de studenten luisteren. Door deze opstelling is hun focus gericht op degene die voorraan staat.

► Klagesprek

Laat de studenten een klassikaal gesprek voeren over een bepaald onderwerp. De studenten communiceren rechte reeks met elkaar. Als leerkracht blijf je op de achtergrond, maar kan je wel helpen bij het vormen van besluiten, enz.

► Groepsdiscussie

Laat de klasgroep een discussie voeren om een probleem op te lossen, besluiten te formuleren, enz.

► Begeleid zelfstandig leren

Laat studenten op zelfstandige wijze en op eigen tempo een stuk leerstof verwerken of inoefenen. De leerkracht treedt op als coach en staat in voor de begeleiding van de student.

BIBLIOGRAFIE

INFO WERKVORMEN EN KLASOPSTELLINGEN

19 Classroom seating arrangements fit for your teaching. (2019, 19 december). BookWidgets Blog. <https://www.bookwidgets.com/blog/2019/12/19-classroom-seating-arrangements-fit-for-your-teaching>

Bamps, R., Loman, J., & Versteden, P. (2020). *Werkvormen voor een interactieve klaspraktijk*. http://www.cteno.be/assets/downloads/cteno/werkvormen_interactieveklaspraktijk_bundel.pdf

Coöperatieve werkvormen. (z.d.). Yurls.net. Geraadpleegd op 30 augustus 2021, van <https://cooperatiewerkvormen.yurls.net/nl/page/1068953#boxes-container>

Deboes, T. (2020, 31 maart). *Co-teaching: ken jij deze 6 vormen?* Klasse. <https://www.klasse.be/88761/co-teaching-6-vormen/>

Differentiatie@hetPallas. (2018). *Klasopstellingen*. <https://www.differentiatieathetpallas.nl/klasopstellingen>

Flokstra, J. H. (2006, maart). *Activerende werkvormen*. <https://www.le-raar24.nl/app/uploads/Activerende-werkvormen-SLO-bundel.pdf>

Kerpel, A. (2019a, augustus 26). *Didactische werkvormen - Discussievormen*. [wjl-leren.nl. https://wjl-leren.nl/didactische-werkvormen-discussievormen.php](https://wjl-leren.nl/didactische-werkvormen-discussievormen.php)

Howest. (2019). *Howest Edhub-methode*.

Kerpel, A. (2019b, augustus 26). *Didactische werkvormen - Spelvormen*. [wjl-leren.nl. https://wjl-leren.nl/didactische-werkvormen-spelvormen.php](https://wjl-leren.nl/didactische-werkvormen-spelvormen.php)

Klasschikking. (z.d.). Eerste hulp voor starters. Geraadpleegd op 30 augustus 2021, van <http://eerstehulpvoorstarters.weebly.com/klaschikking.html>

Onderwijs van Morgen. (2018, 12 februari). *3 x differentiëren met klasopstellingen*. <https://www.onderwijsvanmorgen.nl/ovm/3x-differentieren-klasopstellingen/>

Steunpunt GOK. (z.d.). *Steunpunt GOK - Interactieve werkvormen*. Geraadpleegd op 30 augustus 2021, van http://www.steunpuntgok.be/secundair_onderwijs/materiaal/lesmateriaal/bronnenboek/interactieve_werkvormen.aspx

Vangorp, S. (2015, 21 maart). *Expertgroepjes*. Klastools. <https://www.klastools.be/?tag=expertgroepen>

Werkvorm van de maand: het debat. (2015, 3 november). Godsdienstonderwijs.be. <https://www.kuleuven.be/thomas/page/werkvormen-debat/>

BEELDMATERIAAL

Howest - Vital Schools. (2021). *Howest - Vital Schools*. Flickr. <https://www.flickr.com/photos/howestbe/albums/72157719441614711/with/51261231173/>

have fun

howest
/ hogeschool

howest
LERARENOPLEIDING

**Ed
Hub**
adapt » interact
innovate » integrate

VITAL SCHOOLS